

Ramazanske fetve za žene

Naučni odsjek pri izdavačkoj kući Medarul-Vetan

Ovo je knjiga koja sadrži izabrane fetve naših učenjaka po pitanju posta, njegovih propisa i adaba, a koji se najviše tiču žena vjernica.

<https://islamhouse.com/430978>

- [Ramazanske fetve za žene](#)
  - -
  - [☞ ime Allaha Milostivog Samilosnog](#)
  - [Obaveznost posta](#)
  - [Nijet u postu](#)
  - [Šta treba da uradi postač, a šta mora](#)
  - [Propis onog ko ne posti ramazan bez razloga](#)
  - [Propis onog ko prekine post jednog dana u ramazanu a zatim se pokaje](#)
  - [Posti a ne klanja](#)
  - [Propis onog ko posti i klanja ali samo u ramazanu](#)
  - [Bolesnik kojem je teško postiti](#)
  - [Trudnica i dojilja ako ne poste u ramazanu](#)
  - [Žena u menstrualnom ciklusu i post](#)
  - [Kada žena postane čista poslije zore obavezna je ostaviti sve što kvari post i mora nadoknaditi taj dan](#)
  - [Žene u babinjama i post](#)
  - [Propis kada žena u babinjama postane čista, a zatim ponovo vidi krv u toku četrdeset dana](#)
  - [Propis odgađanja gusula \(kupanja\) do poslije zore](#)
  - [Propis izlaska nekoliko kapi krvi](#)
  - [Propis čitanja Kur'ana za ženu u menstruaciji i babinjama](#)

- [Propis korištenja tableta za sprječavanje menstruacije](#)
- [Post nadoknade](#)
- [Obavezna si nadoknaditi pa makar i u prekidima](#)
- [Propis vađenja krvi tokom posta](#)
- [Korištenje mirisa tokom posta](#)
- [Nenamjerno povraćanje ne kvari post](#)
- [Korištenje pasti za zube i kapi tokom ramazana](#)
- [Kaniranje tokom posta](#)
- [Kušanje hrane tokom posta](#)
- [Prisilio suprugu na seksualni odnos tokom posta](#)
- [Jelo iz zaborava](#)
- [Propis posta osobe koja jede tokom ezana](#)
- [Pretjerivanje u pripremi iftarske hrane](#)
- [Propis čitanja iz Mushafa tokom teravije](#)
- [Najbolji safovi za žene](#)
- [Šta je bolje za ženu kada je u pitanju teravija namaz?](#)

Ramazanske fetve za žene

ime Allaha Milostivog Samilosnog

Neka je hvala Allahu koji je odlikovao mjesec ramazan posebnim odlikama i neka je salat i selam na nosioca bajraka zahvale i vesile (posredništva), na njegovu porodicu i sve ashabe do Sudnjeg dana, a zatim:

Ovo je grupa izabраниh fetvi po pitanju posta, njegovih propisa i adaba. Imali smo za cilj sakupiti ono što se prvenstveno tiče žene i za čim ona ima potrebu da zna od propisa. Allaha Uzvišenog molimo da

joj bude na pomoći i da završi svoj post na način kako je On zadovoljan, On je najbolji od svih od kojih se traži, On nam je dovoljan, a divan li je On zaštitnik.

Obaveznost posta

Pitanje:

Kada djevojčica biva obavezna i dužna da posti?

Odgovor:

Na djevojčici je obaveza da posti onog trenutka kada postane punoljetna, a punoljetstvo nastupa kada napuni petnaest godina ili izrastanjem dlaka oko stidnog mjesta i spolnog organa ili polucijom ili menstruacijom ili trudnoćom. Pa kada se ostvari nešto od pomenutog obavezna je da posti pa makar imala deset godina. Postoji veliki broj djevojčica koje prvi put dobiju menstruaciju u desetoj ili jedanaestoj godini života a porodica biva nemarna po tom pitanju i smatraju je još uvijek malom djevojčicom i shodno tome joj ne naređuju post; i ovo je greška, jer djevojčica kada dobije prvu menstruaciju postala je žena i postala je od šerijatskih obveznika. A Allah zna najbolje. [Ibn-Džibrin]

Nijjet u postu

Pitanje:

Šta se cilja ovim hadisom: "Nema posta onaj ko nije označio nijjet", i kako se označava nijjet?

Odgovor:

Nijjet je impuls srca ka činu posta, i to je neminovno svakom muslimanu koji zna da je sutra ramazan u kojem mu je Allah propisao post.

Dakle, dovoljno je u označavanju posta spoznaja njegove obaveznosti i rad na tome, kao što je dovoljno u sebi se sjetiti da će sutra postiti ako ne bude kakvih prepreka, kao što je dovoljno konzumirati nešto od hrane za vrijeme sehura. I nema potrebe da se nijjet izgovara za post ili za neki drugi ibadet, jer mjesto nijjeta je srce, a prisjećanje propisa nijjeta je obaveza tokom cijelog dana tj. da ne zanijeti prekid posta niti njegovo rušenje. [Ibn-Džibrin]

Šta treba da uradi postač, a šta mora

Pitanje:

Šta treba da uradi postač, a šta mora?

Odgovor:

Postač treba da mnogo čini pokornosti Allahu te da izbjegava sve zabrane. A dužan je da se brine o farzovima i da ih čuva. I da se kloni harama. Zato će klanjati beš vakat u njihovo vrijeme u džematu.^[1] Napustat će laž, ogovaranje, varanje, kamatno poslovanje i svaki haram govor ili djelo. Rekao je Poslanik, **sallallahu alejhi ve sellem**: "Ko ne napusti lažan govor i rad po njemu te nepravdu, pa Allah nema potrebu za njegovim ostavljanjem njegove hrane i pića". (Hadis bilježi Buhari) [Ibn-Usejmin]

Propis onog ko ne posti ramazan bez razloga

Pitanje:

Kakav je propis onog ko ne posti ramazan bez razloga, uz napomenu da nije od onih koji negiraju njegovu obaveznost?

Odgovor:

Ko prekine post u mjesecu ramazanu namjerno bez šerijatskog razloga, takav je učinio veliki grijeh i time ne postaje nevjernikom po ispravnijem govoru učenjaka. Na njemu je da se pokaje Allahu Uzvišenom uz nadoknadu posta. Mnogi dokazi ukazuju da ostavljanje posta nije veliki kufr ako nije porekao obaveznost posta, nego ga prekinuo iz lijenosti i nemara; na njemu je da nahrani siromaha za svaki dan ako zakasni sa nadoknadom do idućeg ramazana bez šerijatskog izgovora. [Ibn-Baz]

Propis onog ko prekine post jednog dana u ramazanu a zatim se pokaje

Pitanje:

Kakav je propis osobe koja nešto pojede od hrane u toku ramazana i to namjerno a zatim se pokaje Allahu; da li će mu Allah prihvatiti njegovo pokajanje?

Odgovor:

Da, **pokajanje će mu biti primljeno zbog riječi Allaha Uzvišenog**: "Ja ću sigurno oprostiti onome koji se pokaje i uzvjeruje i dobra djela čini, i koji zatim na Pravome putu istraje". (Ta-Ha, 82) Kao i zbog drugih tekstova iz Kur'ana i sunneta. [Stalna komisija za fetve]

Posti a ne klanja

Pitanje:

Kakav je propis osobe koja posti a ostavlja namaz?

Odgovor:

Ispravno je da osoba koja ostavi namaz namjerno biva nevjernikom i učinila je veliki kufr, i zbog toga mu post nije ispravan kao i ostali ibadeti sve dok se ne pokaje Allahu Uzvišenom, jer Allah, azze ve dželle, kaže: "A da su oni druge Njemu ravnim smatrali, sigurno bi im propalo ono što su činili". (El-En'am, 88) Kao i drugi ajeti i hadisi na ovu temu. [Ibn-Baz]

Propis onog ko posti i klanja ali samo u ramazanu

Pitanje:

Ako je čovjek ustrajan na postu samo u mjesecu ramazanu i ustrajan je na namazu samo u mjesecu ramazanu, i ostavlja namaz čim se mjesec završi, pa da li takva osoba ima ikakve nagrade za post?

Odgovor:

Namaz je sastavni dio islama, i namaz je najpritrđeniji rukn nakon dva šhadeta. Namaz je obaveza za svakog pojedinca. Ko ga ostavi negirajući njegovu obavezu ili ostavi ga iz lijenosti i nemara, učinio je kufr, dakle, nije više musliman.

Što se tiče onih koji poste samo u ramazanu i klanjaju samo u ramazanu, to je pokušaj da se prevari Allah Uzvišeni. Kako li je loš narod koji zna za Allaha samo u ramazanu. Njihov post nije ispravan uz njihovo ostavljanje namaza mimo ramazana. [Stalna komisija za fetve]

Bolesnik kojem je teško postiti

Pitanje:

Ja sam bolesna žena i prošli ramazan sam propuštala nekoliko dana i nisam postila, a i ne mogu ih nadoknaditi zbog svoje bolesti, pa koji je keffaret za to?

Također, nisam mogla postiti i ramazan ove godine, pa koji je keffaret za to?

I neka vas Allah nagradi hajrom.

Odgovor:

Bolesniku koji teško podnosi post je propisano da ostavlja post, a kada ga Allah izliječi, nadoknadit će propuštane dane, [jer Allah Uzvišeni kaže](#): "A onome od vas koji bude bolestan ili na putu – isti broj drugih dana". (El-Bekare, 185) A nema problema u tome što nisi postila prošli ramazan sve dok si bolesna, jer je iftar ([nepostenje](#)) olakšica od Allaha bolesniku i putniku; a Allah Uzvišeni voli da se koriste Njegove olakšice kao što mrzi da se rade grijesi, i ti nemaš keffareta, ali kada te Allah izliječi naposti propuštane dane. Neka te Allah izliječi od svih bolesti i izbriše od nas i od tebe grijeha. [Ibn-Baz]

Trudnica i dojilja ako ne poste u ramazanu

Pitanje:

Kakvo je stanje trudnice i dojilje u ramazanu kada ne poste, te koliko je potrebno nahraniti sa rižom?

Odgovor:

Nije dozvoljeno trudnici i dojilji da ne poste u toku ramazana osim uz šerijatski razlog, **a ako tako već postupe uz razlog na njima je obaveza nadoknade zbog riječi Uzvišenog po pitanju bolesnika: "A onome od vas koji bude bolestan ili na putu – isti broj drugih dana".** (El-Bekare, 185)

Ako im je razlog strah za dijete, na njima je da uz nadoknadu nahrane siromaha za svaki dan. Bilo da se radi o pšenici, riži, datulama ili nečemu drugom od ljudske hrane. A neki učenjaci su rekli da im nije propisano osim nadoknaditi post u svim situacijama jer za obaveznost nahranjivanja siromaha ne postoji dokaz iz Kur'ana i sunneta, a osnova je nepostojanje obaveznosti i odgovornosti osim uz dokaz za to, i ovo je mezheb Ebu-Hanife, i ovaj govor je jak. [Ibn-Usejmin]

Žena u menstrualnom ciklusu i post

Pitanje:

Kada žena u menstrualnom ciklusu ili žena u postporođajnom periodu (**babinjama**) postane čista prije zore i ne okupa se sve do poslije zore, da li joj je post ispravan ili ne?

Odgovor:

Da. Ispravan je post žene koja je bila u menstrualnom ciklusu i kada postane čista prije zore a ne okupa se osim poslije zore. Isto tako žena u babinjama, jer je ona tog trenutka od obveznika koji moraju da poste, i njena situacija je slična čovjeku koji osvane džunup, **i njegov post je ispravan jer Uzvišeni kaže**: "Zato se sada sastajte sa njima u želji da dobijete ono što vam je Allah već odredio. Jedite i pijte sve dok ne budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore". (**El-Bekara, 187**)

Pa kada znamo da je Allah dozvolio seksualni odnos sve do zore neminovno je da će kupanje biti poslije zore.

Drugi dokaz je hadis Aiše, **radijellahu anha**: "Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bi nekada osvanuo džunup kao rezultat seksualnog odnosa i postio bi", tj. ne bi se kupao zbog dženabeta osim poslije nastanka zore. [Ibn-Usejmin]

Kada žena postane čista poslije zore obavezna je ostaviti sve što kvari post i mora nadoknaditi taj dan

Pitanje:

Kada žena postane čista odmah nakon zore, da li će se taj dan kloniti svega što kvari post i smatrati da ga je ispostila ili je obavezna da ga nadoknadi?

Odgovor:

Ako joj krv prestane izlaziti u toku nastanka zore ili malo prije toga post će biti ispravan, i to je dovoljno kao farz, pa makar se i ne okupala osim poslije zore. Ali ako joj krv nije prestala izlaziti sve do poslije zore, tog dana će se kloniti svega što kvari post, i taj dan joj se neće ubrajati, nego će ga nadoknaditi poslije ramazana. A Allah zna najbolje. [Ibn-Džibrin]

Žene u babinjama i post

Pitanje:

Da li je ženi u babinjama obaveza da posti i klanja kada postane čista prije četrdesetnice?

Odgovor:

Da. Kada žena u babinjama postane čista prije kraja četrdesetnice obaveza joj je da posti ako bude u mjesecu ramazanu kao što joj je obaveza da klanja. Isto tako, dozvoljeno je mužu imati seksualni odnos sa njom, jer se ona smatra čistom i nepostoji nešto što može spriječiti post kao ni obaveznost namaza i mogućnost seksualnog odnosa. [Ibn-Usejmin]

Propis kada žena u babinjama postane čista, a zatim ponovo vidi krv u toku četrdeset dana

Pitanje:

Kada žena u babinjama postane čista nakon sedmicu dana pa posti sa muslimanima nekoliko dana te joj se krv vrati nazad; da li će prekinuti post u ovoj situaciji, te da li mora nadoknaditi prošle dane koje je postila i kao i one koje nije postila?

Odgovor:

Kada žena u babinjama postane čista u toku četrdeset dana te zaposti nekoliko dana pa joj se krv vrati, kažemo da joj je post ispravan i na njoj je obaveza da se kloni namaza i posta u danima u kojima se krv vratila, jer je to nifas i tako sve dok ne postane čista u potpunosti ili dok ne napuni četrdeset dana. Kada napuni četrdeset dana na njoj je obaveza da se okupa pa makar vidjela krv i nakon toga jer četrdeset dana je kraj babinja po ispravijem govoru učenjaka, ali na njoj je obaveza da nakon toga uzima abdest za svaki namaz sve dok krvi nestane kao što je naredio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ženi u takvom stanju (**mustehadi**). Njen muž ima pravo da se naslađuje sa njom nakon četrdeset dana pa makar i dalje vidjela krv, jer krv koja je u ovakvom stanju - kao što je spomenuto – je pokvarena krv i ne biva preprekom za namaz, niti post niti mužu da se naslađuje sa svojom ženom. Ali, ako krv poslije četrdeset dana bude u danima njenog menstrualnog ciklusa, ostavit će namaz i post i smatrat će tu krv krvlju menstruacije. A svaka potpora je od Allaha. [Ibn-Baz]

Propis odgađanja gusula (kupanja) do poslije zore

Pitanje:

Da li je dozvoljeno odgoditi kupanje radi džunupluka do poslije zore? I da li je, isto tako, dozvoljeno ženi odgoditi kupanje radi menstruacije ili babinja do poslije zore?

Odgovor:

Kada žena vidi da je postala čista prije zore obavezna je da posti i nema smetnje da odgodi kupanje do poslije zore, ali uz napomenu da nema pravo da odgodi do izlaska sunca, nego obavezna je da se okupa i klanja prije toga. Isto tako i džunup, nije mu dozvoljeno da odgađa kupanje do poslije izlaska sunca, nego je obavezan da se okupa i klanja prije izlaska sunca, uz napomenu da čovjek mora da požuri sa tim kako bi prispeo na sabah namaz u džematu. [Ibn-Baz]

Propis izlaska nekoliko kapi krvi

Pitanje:

Ako se desi da tokom dana u ramazanu iz žene izađe nekoliko kapi krvi i tako stalno do kraja mjeseca, da li će postiti? A ako posti, da li joj je post ispravan?

Odgovor:

Da, post joj je ispravan, a što se tiče ovih kapi krvi, one ne znače ništa, jer je to krv koja izlazi iz vena, a do nas je došlo od Alije b.

Ebi-Taliba, radijellahu anhu, **da je rekao**: „Ove kapi su poput krvarenja iz nosa, nisu menstruacija“. Ovako se prenosi od njega, radijellahu anhu. [Ibn-Usejmin]

Propis čitanja Kur'ana za ženu u menstruaciji i babinjama

Pitanje:

Kakav je propis čitanja Kur'ana za ženu u hajdu i babinjama gledajući i iz pamćenja u stanjima prijeke potrebe, kao da bude učenica ili učiteljica?

Odgovor:

Nema smetnje za ženu u hajdu ili babinjama da čita Kur'an ako je radi potrebe kao što je učiteljica ili učenica koja čita svoj dio tokom noći ili dana, ali što se tiče čitanja u smislu da traži time nagradu i sevab za čitanje, bolje je da ne radi, jer veliki broj ili većina njih smatra da ženi u hajdu nije dozvoljeno čitati Kur'an. [Ibn-Usejmin]

Propis korištenja tableta za spriječavanje menstruacije

Pitanje:

Neke žene tokom ramazana namjerno uzimaju tablete za spriječavanje hajda i to s ciljem da ne moraju nadoknađivati propuštane dane nakon ramazana, pa da li je ovo dozvoljeno, a ako jeste, da li postoje pravila po kojima bi žene mogle to raditi?

Odgovor:

Ono što smatram u ovom pitanju jeste da žena izbjegava ovakve stvari i da bude na onom na čemu ju je Allah Uzvišeni stvorio i odredio kćerkama Adema. Ova menstruacija ima mnogobrojne mudrosti Allaha u njenom postojanju i odgovarajuća je prirodi žene, pa ako spriječi hajd vanjskim utjecajem, nema sumnje da će kontraefekat biti štetan po tijelo žene, a Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, **je rekao:** „Nema štete niti nanošenja iste“. Ovo sve kada ne bi znali štetnost ovih tableta za maternicu žene kao što to kažu doktori.

Dakle, ono što smatram u ovoj meseli je da žene ne trebaju koristiti ove tablete, a Allahu hvala na Njegovoj odredbi i na Njegovoj mudrosti. Ako joj dođe hajd, prekinut će post i neće klanjati, a kada se očisti vratit će se postu i namazu, a kada se ramazan završi nadoknadit će ono što je propustala od dana. [Ibn-Usejmin]

Post nadoknade

Pitanje:

Da li je dozvoljeno postiti šest dana mjeseca ševvalu prije nadoknade propuštanih dana ramazana? I da li je dozvoljeno postiti ponedjeljkom u mjesecu ševvala s nijjetom nadoknade ramazana kao i s nijjetom nagrade za post ponedjeljkom?

Odgovor:

Nagrada za post šest dana mjeseca ševvala ne postoji osim onima koji su upotpunili post ramazana. Zato, osoba koja ima šta da nadoknadi od ramazana neće postiti šest dana mjeseca ševvala osim

nakon što nadoknadi propuštano, jer Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, **kaže:** „Ko isposti ramazan, a zatim još šest dana mjeseca ševvala...“.

Shodno tome kažemo svakom ko ima šta nadoknaditi da prvo isposti nadoknadu a zatim šest dana mjeseca ševvala. A kada se desi da neki od ovih šest dana bude ponedjeljak ili četvrtak, osoba će imati dvije nagrade tako što zanjieti post ovih šest dana kao što je zanjietio i post ponedjeljkom ili četvrtkom, jer Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, **kaže:** „Doista, sva djela i aktivnosti se mjere i cijene shodno nijjetima i namjerama i svaki čovjek ima ono što je naumio“. [Ibn-Usejmin]

Obavezna si nadoknaditi pa makar i u prekidima

Pitanje:

Ja sam djevojka, napunila sam sedamnaest godina, a moje pitanje je vezano za prošle dvije godine moga posta, nisam nadoknadila propuštane dane tokom ramazana, pa šta da činim?

Odgovor:

Obavezna si da požuriš sa nadoknađivanjem propuštanah dana, pa makar i u prekidima, i uz nadoknadu mora biti i keffaret, a keffaret se ogleda u tome da se nahrani siromah za svaki dan i to zbog razloga kašnjenja sa nadoknadom više od godinu dana, i to je stav većine učenjaka. [Ibn-Džibrin]

Propis vađenja krvi tokom posta

Pitanje:

Kakav je propis osobe koja je izvadila krv tokom posta u mjesecu ramazanu radi analize. Krv je izvađena iz desne ruke u srednjoj količini.

Odgovor:

Analiza poput ove ne kvari post. To su stvari preko kojih se prelazi bez zastajanja, jer potreba za tim postoji i još se ne smatra od poznatih stvari u šerijatu koje kvare post. [Ibn-Baz]

Korištenje mirisa tokom posta

Pitanje:

Kakav je propis ako osoba koristi mirise tokom ramazanskog posta?

Odgovor:

Nema smetnje u korištenju mirisa tokom ramazanskog posta, kao i da ih miriše osim behura (miris u obliku dima), njega neće mirisati jer u sebi posjeduje materiju koja dostiže do želuca, a ta materija je duhan (dim). [Ibn-Ušejmin]

Nenamjerno povraćanje ne kvari post

Pitanje:

Da li povraćanje kvari post?

Odgovor:

Osobi koja posti se mnogo puta desi nešto u čemu nema namjeru (izbora) poput ranjavanja, krvarenja iz nosa, povraćanja, gutanja vode ili čak benzina, ali sve bez izbora. Ove stvari ne kvare post, jer Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: „Koga nadvlada povraćanje takav neće nadoknađivati, a ko prouzrokuje povraćanje, taj neka nadoknadi“. [Ibn-Baz]

Korištenje pasti za zube i kapi tokom ramazana

Pitanje:

Kakav je propis korištenja paste za zube i kapi za uši, nos i oči tokom posta?

Odgovor:

Čišćenje zuba sa pastom ne kvari post kao što i misvak ne kvari, ali mora se biti opreznim da šta ne proguta. Pa ako se desi da nešto proguta bez namjere neće nadoknađivati taj dan. Isto tako i kapi za uši i oči po ispravnijem govoru učenjaka. Ali ako osjeti okus kapi u grkljanu, nadoknaditi je preče ali nije obaveza, jer oči i uši u normalnim okolnostima nisu ulaz za hranu i piće. A što se tiče kapi za nos, to nije dozvoljeno jer se nos smatra ulazom (poput usta, op. prev.). [Ibn-Baz]

Kaniranje tokom posta

Pitanje:

Da li je dozvoljeno stavljati kanu na kosu tokom posta? Čula sam da stavljanje kane kviri post?

Odgovor:

To nije tačno, jer stavljanje kane ne kviri post niti utiče na osobu koja posti na bilo koji način, poput surme ili kapi za uši i oči. Sve nabrojano ne šteti postu niti ga kviri. [Ibn-Ušejmin]

Kušanje hrane tokom posta

Pitanje:

Da li je dozvoljeno kuharu ili kuharici da tokom posta okusi hranu kako bi bio siguran u njenu ispravnost?

Odgovor:

Nema smetnje u kušanju hrane radi potrebe tako što se stavi na vrh jezika kako bi se uvjerio u slanost ili slatkoću i slično tome, ali uz uslov da ništa ne guta, nego će je sakupiti i izbaciti iz usta, i to mu, ako Allah da, neće pokvariti post. [Ibn-Džibrin]

Prisilio suprugu na seksualni odnos tokom posta

Pitanje:

Kada osoba spolno opći sa svojom suprugom tokom ramazanskog dana - muž je prisilio svoju suprugu na ovaj čin - uz napomenu da bračni par nije u stanju osloboditi iz ropstva niti da posti jer su

zaokupirani poslom, pa da li je dozvoljeno samo da se nahrane siromasi, a ako jeste kolika je količina i vrsta hrane?

Odgovor:

Kada osoba prisili suprugu na spolni odnos tokom posta ona nije obavezna učiniti keffaret i njen post je ispravan.

A što se muža tiče, mora učiniti keffaret za spolni odnos kojeg je prouzrokovao i učinio tokom posta u ramazanskom danu. A keffaret ili iskup je osloboditi nekog iz ropstva, pa ako ne bude mogao neka posti dva mjeseca uzastopno, pa ako ne bude mogao, neka nahrani šezdeset siromaha, a dokaz za to je hadis Ebu-Hurejre, radijellahu anhu, koji se nalazi u dva Sahiha, i još je dužan da nadoknadi taj dan. [Ibn-Usejmin]

Jelo iz zaborava

Pitanje:

Kakav je propis osobe koja nešto popije ili pojede iz zaborava, te da li je obaveza onom ko ga vidi da jede ili pije da ga podsjeti na post?

Odgovor:

Ko nešto pojede ili popije dok posti post mu je ispravan, ali kada se sjeti posta obaveza mu je da prekine i ako je nešto ostalo u ustima od zalogaja ili gutljaja da izbací, a dokaz za ispravnost i potpunost posta su riječi Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u vjerodostojnom hadisu od Ebu-Hurejre, **radijellahu anhu**: "Ko zaboravi pa nešto pojede ili popije tokom posta neka upotpuni svoj post, jer ga je Allah nahranio i napojio". I zato što je zaborav od

stvari za koje se insan neće kazniti ako učini zabranjenu stvar u takvom stanju, **jer kaže Allah Uzvišeni**: "Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo!". (El-Bekare, 286) A Allah Uzvišeni je rekao nakon toga: "Tako sam i uradio".

A što se tiče osobe koja ga vidi dužna je da ga podsjeti, jer se to smatra od otklanjanja zla, a rekao je Poslanik, **sallallahu alejhi ve sellem**: "Ko od vas vidi kakvo zlo neka ga otkloni svojom rukom, a ako ne može onda jezikom, a ako ne može onda srcem", a nema sumnje da je jelo i piće osobe tokom posta od zla (**munkera**) ali razlika je u tome što je ovo zlo oprošteno u stanju zaborava jer se neće kazniti zbog njega, ali osoba koja vidi da se zlo dešava nema izgovora u ostavljanju negiranja i zabrane takvog čina. [Ibn-Usejmin]

Propis posta osobe koja jede tokom ezana

Pitanje:

Kakav je šerijatski propis za post osobe koja čuje sabahski ezan ali još uvijek jede i pije?

Odgovor:

Obaveza je na vjerniku da se kloni svega što kvari post poput jela i pića i drugog ako se uvjeri u nastupanje zore i to kada je post obaveza poput ramazana ili post zavjeta ili keffareta zbog riječi Allaha Uzvišenog: "I jedite i pijte sve dok budete mogli razlikovati bijelu nit od crne niti zore, a potom upotpunite post, do noć". (El-Bekara, 187)

Zato, kada čuje mujezina i zna da on ne uči ezan osim kada zora nastupi obavezan je da ostavi jelo i piće. A ako bi se desilo da

mujezin uči ezan prije zore neće biti obavezan da ostavlja hranu i piće, nego može i jesti i piti sve do zore. Ali ako ne bude znao stanje mujezina, da li je učio prije ili poslije, preče mu je da ostavi jelo i piće čim čuje mujezina, ali isto tako neće mu štetiti ako nešto popije ili pojede tokom ezana, jer se on još uvijek nije uvjerio u nastupanje zore.

Poznato je da osoba koja živi u gradu gdje je sredina urbana, puna rasvjete, ne može vidjeti nastanak zore svojim očima, ali zato neka radi po ezanu kojeg čuje i po sadašnjim vaktijama koje označavaju izlazak zore u sahat i minutu, a sve to shodno riječima Allahova Poslanika, **sallallahu alejhi ve sellem**: „Ostavi ono u što nisi siguran i radi po onom što jesi“, **i riječi**: „Ko se kloni šubhi taj je sačuvao svoju vjeru i čast“. A od Allaha je sva potpora. [Ibn-Baz]

Pretjerivanje u pripremi iftarske hrane

Pitanje:

Da li pretjerivanje prilikom pripreme hrane iftara umanjuje nagradu posta?

Odgovor:

Ne umanjuje nagradu posta jer haram djelo nakon završenog posta ne umanjuje njegovu nagradu, **ali se može svrstati u značenje ajeta**: "I jedite i pijte, samo ne pretjerujte; On ne voli one koji pretjeruju". (Sura El-'Araf, 31) Dakle, pretjerivanje je samo po sebi haram, a ekonomičnost je pola imetka, a ako već imaju viška neka podijele sadaku, to je preče. [Ibn-Usejmin]

Propis čitanja iz Mushafa tokom teravije

Pitanje:

Da li je dozvoljeno čitati iz Mushafa tokom teravije ili namaza za pomračenje Sunca ili Mjeseca? Okoristite nas okoristio vas Allah.

Odgovor:

Nema smetnje u čitanju iz Mushafa tokom ramazanskog noćnog namaza, jer je u tome prilika da vjernici poslušaju cijeli Kur'an tokom mjeseca i jer šerijatski dokazi iz Kur'ana i sunneta ukazuju na propisanost čitanja Kur'ana u namazu, i ovi dokazi obuhvataju čitanje iz Mushafa kao i čitanje iz pamćenja. Pored toga, došlo je do nas da je Aiša, radijellahu anha, naredila svome oslobođenom robu Zekvanu da joj predvodi u noćnom namazu tokom ramazana, a on bi učio iz Mushafa. Ovu predaju je spomenuo Buharija u svome Sahihu kao "okačeni hadis" uz nesumnjanje u njegovu vjerodostojnost. [Ibn-Baz]

Najbolji safovi za žene

Pitanje:

Kada postoji pregrada između ljudi i žena u mesdžidu, da li će se primjenjivati hadis Allahova Poslanika, [sallallahu alejhi ve sellem](#): "Najbolji safovi za ljude su prvi a najgori zadnji, a najbolji safovi za žene su zadnji a najgori su prvi", ili se neće primjenjivati tako da i prvi safovi za žene postanu najbolji. Okoristite nas okoristio vas Allah.

Odgovor:

Izgleda da su zadnji safovi za ženu bolji zato što će time biti što dalje od ljudi, jer žena kada bude što dalje od ljudi to biva bolje za nju i u

tome je veće čuvanje njene časti kao i udaljenost od mogućnosti grijeha.

Ali ako je musalla žena daleko od ljudi, odvojena zidom, gustom preprekom te prate imama tokom namaza preko zvučnika, ispravno je u ovoj situaciji da su najbolji safovi za žene prvi safovi, jer takvi safovi prednjače u prostoru i bliži su kibli i slično tome. [Ibn-Džibrin]

Šta je bolje za ženu kada je u pitanju teravija namaz?

Pitanje:

Šta je bolje za ženu, da klanja tokom ramazanskih noći u svojoj kući ili u mesdžidu (**džamiji**), posebno u vremenima predavanja i savjetodavališta, te kakav je vaš savjet ženama koje klanjaju u mesdžidu?

Odgovor:

Bolje joj je da klanja u svojoj kući zbog općenitosti riječi Poslanika, **sallallahu alejhi ve sellem**: "Njihove kuće su za njih bolje", i zato jer izlazak žene često biva razlogom fitne u većini slučajeva, tako da ženino ostajanje kod kuće je bolje od izlaska do mesdžida, a što se predavanja i savjetodavališta tiče može ga dobiti putem kasete.

A moj savjet onim ženama koje klanjaju u mesdžidu je da izlaze iz svojih kuća bez razgolićavanja i ispoljavanja ukrasa kao i nenamirisane. [Ibn-Usejmin]

---

[1] Ovo se odnosi samo na muškarce.